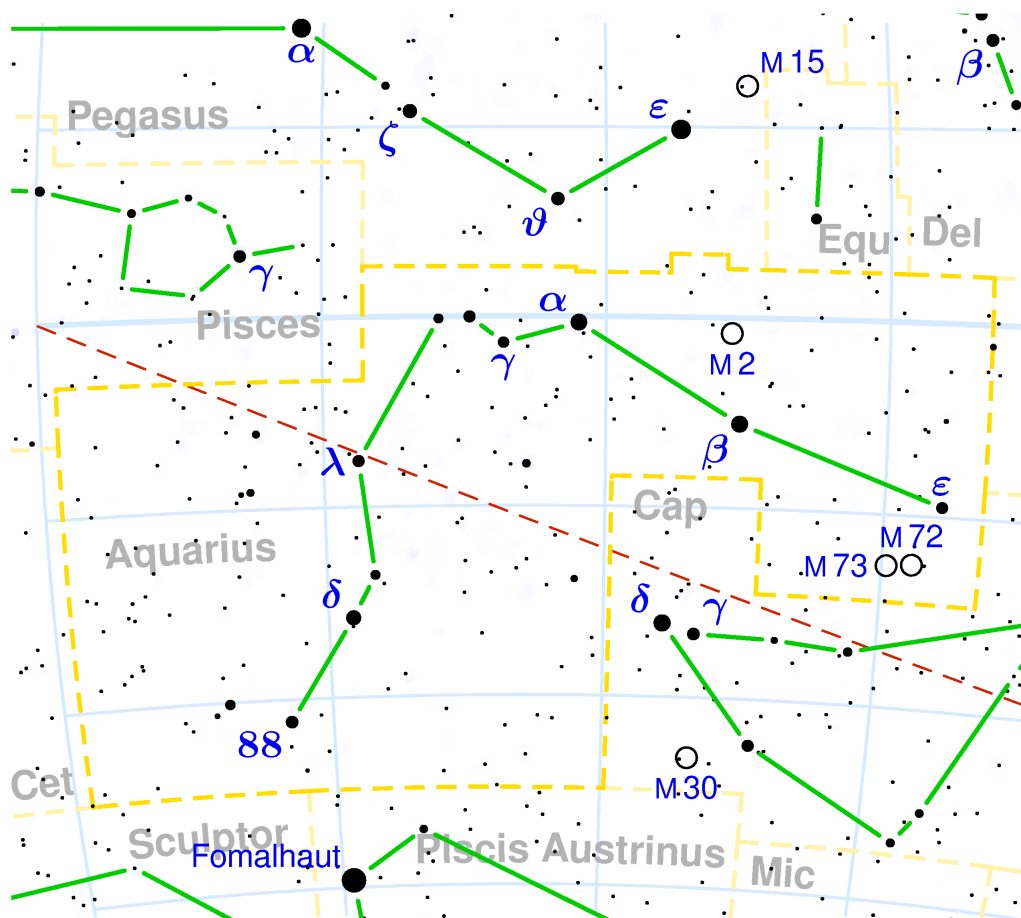

Ο αστερισμός Υδροχόος

του Κωνσταντίνου Αθ. Οικονόμου δασκάλου στο 32ο Δ. Σχ. Λάρισας –
συγγραφέα

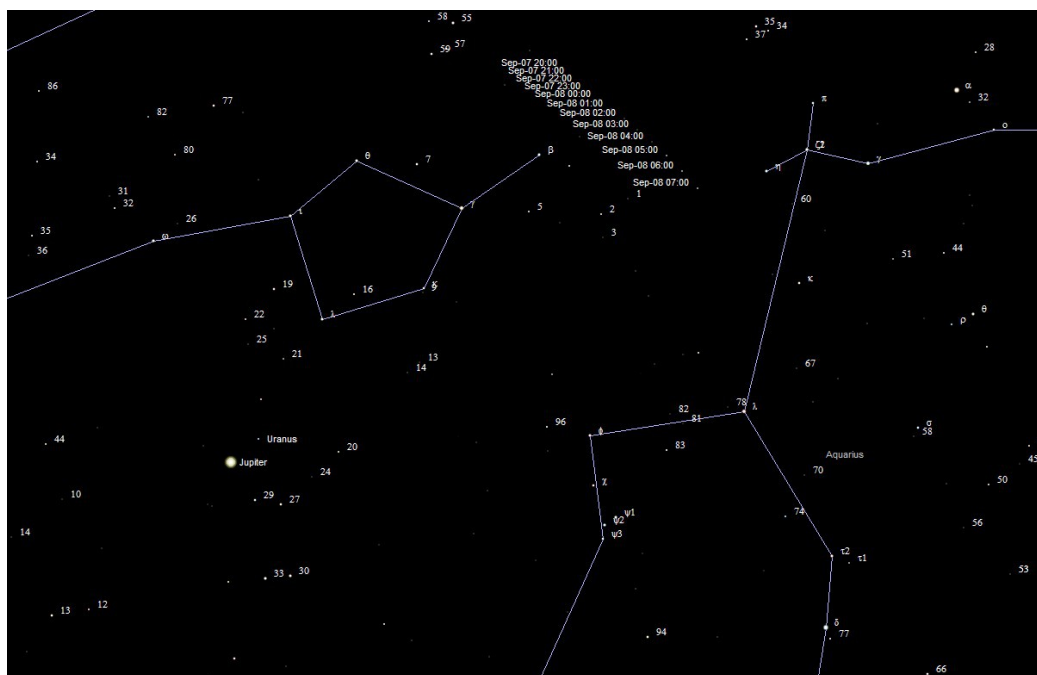

Εικόνα 1: ΥΔΡΟΧΟΟΣ: ΧΑΡΤΗΣ ΟΥΡΑΝΟΥ.

ΓΕΝΙΚΑ: Ο Υδροχόος [Λατινικά: Aquarius, συντ. Aqr] είναι ένας αστερισμός που καταγράφηκε πρώτη φορά από τον Πτολεμαίο. Είναι αστερισμός του Ζωδιακού Κύκλου ευρισκόμενος κατά το 80% στο νότιο ημισφαίριο της ουράνιας σφαίρας, ορατός από την Ελλάδα τα βράδια του φθινοπώρου. Συνορεύει με τους αστερισμούς: Πήγασο, Ιππάριον, Δέλφιν, Αετό, Αιγόκερω, Νότιο Ιχθύ, Γλύπτη, Κήτος και Ιχθύες. Η έκτασή του είναι 979,9 [10ος μεγαλύτερος αστερισμός]. Είναι ορατός σε γεωγραφικά πλάτη μεταξύ 65° Βόρεια και 86° Νότια. Στην Ελλάδα είναι καλύτερα ορατός στις 9.00 μ.μ. των βραδιών του Οκτωβρίου. Το όνομά του σημαίνει «αυτός που χύνει το νερό» και οφείλεται στο ότι στην αρχαιότητα ο Ήλιος περνούσε από αυτόν κατά την εποχή των βροχών. Απεικονιζόταν σε όλο τον κλασικό αρχαίο κόσμο, ως άνδρας ή αγόρι που χύνει νερό από μια υδρία [στάμνα] που τη σχηματίζουν οι αστέρες γ, ζ, η, π. Οι Άραβες, αντίθετα, τον απέδιδαν ως μουλάρι με δύο βαρέλια νερού ή απλώς ως ένα κουβά νερό. Στο ρωμαϊκό ζωδιακό κύκλο συμβολίζεται με ένα παγώνι, το ιερό πτηνό της θεάς Ήρας [Γιούννο], καθώς στον μήνα της [Γαμηλίον] ο Ήλιος βρισκόταν στο συγκεκριμένο ζώδιο.

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ: Στην αρχαία ελληνική, ο αστερισμός αναφέρεται και ως *Υδροχοεύς*. Η κυρίαρχη μυθολογική παράδοση που συνδέεται με τον Υδροχόο, τον ταυτίζει με τον Γανυμήδη, από όπου και οι ονομασίες των Ρωμαίων συγγραφέων

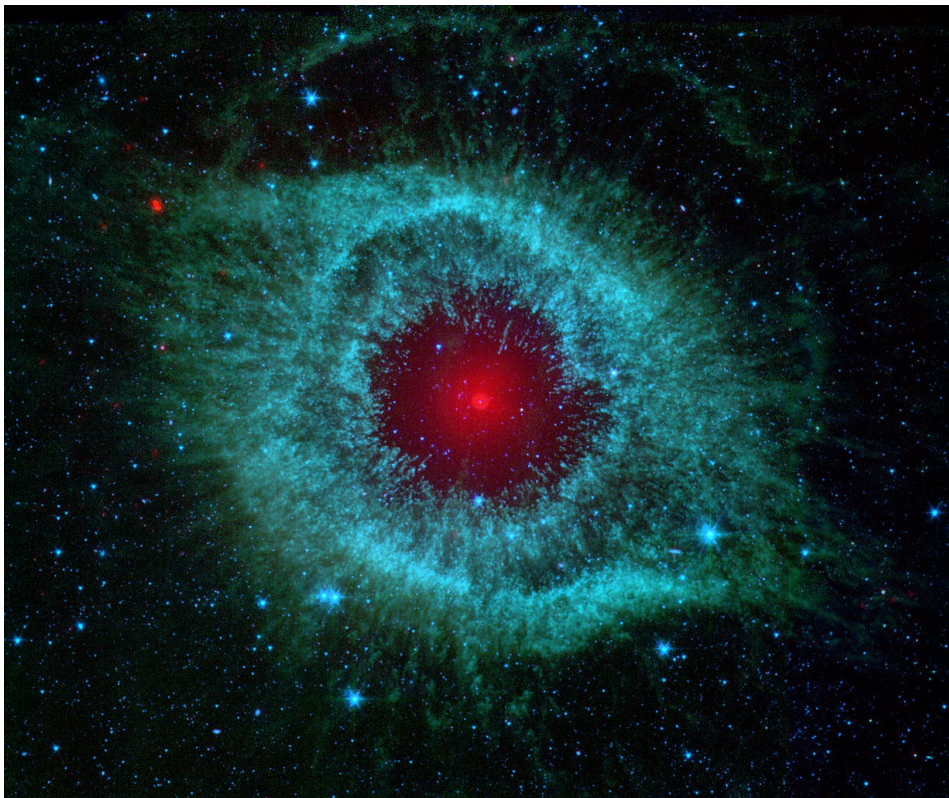
Ganymedes, Ganymede Juvenis, Puer Idaeus και Πιαcus. Τον συναντάμε επίσης και ως Αρισταίο, που έφερνε τη βροχή στους κατοίκους της Κέας αλλά και ως Κέκροπα. Ο Πίνδαρος αναφέρει ότι ο Υδροχόος συμβόλιζε τις πηγές του Νείλου. Η στάμνα του υδροχόου ονομαζόταν και *Κάλπη* από τους Έλληνες. Οι Βαβυλώνιοι τον συνδέαν με τον ενδέκατο μήνα τους, τον Shabatu [Κατάρα της Βροχής, Ιανουάριος-Φεβρουάριος]. Η στάμνα του (Gu) ήταν για τους Ακκάδιου η Ku-ur-ku, η «έδρα των ρεόντων υδάτων». Επίσης ο Υδροχόος ήταν ο Ramman(u), ο θεός της θύελλας. Στην Αίγυπτο απεκαλείτο και *Μώνιος*, από το “μω” [=νερό]. Στους Άραβες, ήταν Al Dalw, “ο κουβάς”. Ο Υδροχόος ήταν γνωστός ως Dol ή Dul και Vahik στην Περσία, Deli στους Εβραίους και Dauilo στους Σύρους. Οι Τούρκοι τον γνώριζαν ως Kughu [>ελλ. κιούγκι], δηλαδή κουβά. Στην Κίνα, μαζί με τον Αιγόκερω και τους Ιχθύες, ο Υδροχόος σχημάτιζε αρχικώς ένα τεράστιο Ουράνιο Ερπετό, φίδι ή χελώνα (Tien Yuen). Αργότερα ήταν γνωστός ως Hiuen Ying, [ο Σκοτεινός Ήρωας]. Επίσης ήταν σύμβολο του αυτοκράτορα Τσουν Χιν, κατά τη βασιλεία του οποίου είχε συμβεί κατακλυσμός. Στην Ινδία, ο Υδροχόος «άνοιγε» τον ζωδιακό κύκλο και ονομαζόταν Khumba ή Kumbaba, όνομα που θυμίζει τη θεά της θύελλας στη Μεσοποταμία την *Κόμβη* [*Ησύχιος*]. Αργότερα κι εδώ έγινε ο Hridroga, μεταγραφή, δηλαδή, του ελληνικού «Υδροχόος». Για τους μάγους στη Δύση και τους Κέλτες Δρυίδες, ο αστερισμός αντιπροσώπευε την όλη επιστήμη της “Αστρονομίας”, όπως βέβαια αυτοί την οριοθετούσαν.

Εικόνα 2: Ο ΑΣΤΕΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΥΔΡΟΧΟΟΥ.

Οι Σάξωνες, κατά το Μεσαίωνα, τον αποκαλούσαν se Waeter-gyt, μετάφραση του ελληνικού. Ο Ρόδιος Γεμίνιος στην «Εισαγωγή» του [77 π.Χ.], σχημάτισε ένα ξεχωριστό αστερισμό (*Χύσις ύδατος*) από τους αστέρες που σημειώνουν το νερό που τρέχει από την υδρία του Υδροχόου (λ, φ, χ, ψ, ω). Κατά τις χριστιανικές αναπαραστάσεις των αστερισμών (17ος αιώνας μ.Χ.) ο Υδροχόος ταυτίσθηκε, αρκετά ταιριαστά, με τον Πρόδρομο Ιωάννη το Βαπτιστή, αν και ορισμένοι τον παρομοίασαν με το Μωσή ως βρέφος που ανασύρεται από τα νερά του Νείλου.

Ο ΥΔΡΟΧΟΟΣ ΣΤΗΝ ΨΕΥΔΟΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΑΣΤΡΟΛΟΓΙΑΣ: Ως ζωδιακός αστερισμός, ο Υδροχόος συνδέθηκε με την Αστρολογία και άλλες προλήψεις ή θρύλους. Με τους Διδύμους και τον Ζυγό σχημάτιζε το «αιθέριον τρίγωνον» των αστρολόγων, ενώ μαζί με τον Αιγόκερω αποτελούσε τον οίκο του Κρόνου που πίστευαν ότι επιδρούσε στα πόδια(!). Ως «αστήρ της Ήρας» (Junonis astrum) Θεωρήθηκε ότι επιδρά ιδιαίτερος σε χώρες όπως η Κιλικία, η Τύρος, κ.ά. Αργότερα, οι αστρολόγοι “έκριναν” πως ο Υδροχόος επιδρά στην Αραβία, τη χώρα των Τατάρων, τη Δανία, τη Ρωσία, τη Σουηδία και τις περιοχές της Βεσφαλίας, της Βρέμης και του Αμβούργου! Στην εποχή μας ο Ήλιος βρίσκεται μέσα στα όρια του Αιγόκερω από τις 16 Φεβρουαρίου ως τις 12 Μαρτίου, ημέρες που απέχουν από τις “επίσημες” αστρολογικές και οι ημερομηνίες αυτές μετατίθενται προς τα εμπρός με ρυθμό 1 ημέρα ανά 71,1 έτη.

Εικόνα 3: ΤΟ ΝΕΦΕΛΩΜΑ ΤΗΣ ΕΛΙΚΑΣ ΣΤΟΝ ΥΔΡΟΧΟΟ.

ΟΙ ΦΩΤΕΙΝΟΤΕΡΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ: Ο αστερισμός έχει 172 ορατούς αστέρες. Ο αστέρας α Υδροχόου δεν είναι ο φωτεινότερος [φ.μ. 2,96]. Είναι ωστόσο γνωστός με το ιδιαίτερο όνομα Sadalmelik. Οι β, γ, δ και ε Υδροχόου ονομάζονται αντίστοιχα: Sadalsuud, Sadachbia, Skat, Albalι Ο ζ, διπλός αστέρας, έχει φαινόμενο μέγεθος 3,7. Ο θ ονομάζεται Άνκα. Οι η, ι, λ και φ, έχουν αντίστοιχα φ.μ. 4,02, 4,27, 3,74 και 4,22.

ΑΞΙΟΣΗΜΕΙΩΤΑ ΣΤΟΝ ΑΣΤΕΡΙΣΜΟ: Ο κοντινός ερυθρός νάνος Gliese 876, με φ.μ. 10,17 διαθέτει ολόκληρο πλανητικό σύστημα αποτελούμενο από τρεις πλανήτες. Οι αστέρες HD 210277 και HD 222582 έχουν από 1 πλανήτη. Το εντυπωσιακό σφαιρωτό σμήνος M2, ορατό μόνο με ισχυρά κιάλια [φ.μ. 6,5] και το αμυδρότερο σφαιρωτό σμήνος M72, εντοπίζονται εντός των ορίων του Υδροχόου. Το πλανητικό νεφέλωμα NGC 7293 [Νεφέλωμα της Έλικας] είναι το κοντινότερο σε

εμάς και φωτεινότερο από όλα τα πλανητικά νεφελώματα. Το φαινόμενο μέγεθός του είναι 6,5 και η απόστασή του από τη Γη υπολογίζεται σε 450 ως 700 έτη φωτός. Στον Υδροχόο εντοπίζεται και το πλανητικό νεφέλωμα NGC 7009, γνωστό με το προσωνύμιο "Saturn Nebula", Νεφέλωμα του Κρόνου, επειδή μοιάζει λίγο με τον πλανήτη Κρόνο. Έχει φ.μ. 8,3 και η απόστασή του από τη Γη υπολογίζεται σε 3.900 έτη φωτός.

Εικόνα 4: ΝΕΦΕΛΩΜΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΣΤΟΝ ΥΔΡΟΧΟΟ.

Ο αμυδρός γαλαξίας NGC 7252 [φ.μ.12,1], στο σύνορο Υδροχόου με τον Νότιο Ιχθύ, είναι στην πραγματικότητα περισσότεροι του ενός γαλαξίες. Παρατηρώντας τους παρακοκκουθούμε πιθανότατα το τέλος της συγχωνεύσεως 2 γαλαξιών!

Konstantinosa.oikonomou@gmail.com

www.scribd.com/oikonomoukon